Lietas arhīva Nr. C-2051-18/14
ECLI:LV:VRT:2018:1123.C71205118.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Gulbenē 2018.gada 23.novembrī

Vidzemes rajona tiesa,
tiesnese R.Medne,
sekretāre I.Ločmele,
piedaloties prasītāja pilnvarotajam pārstāvim zvērinātam advokātam G.Sīmanim un atbildētājam /pers. B/,
2018.gada 25.oktobrī izskatīja atklātā tiesas sēdē /pers. C/ prasību pret /pers. B/ par kopīpašuma sadali.

Aprakstošā daļa

[1] 2018.gada 7.maijā /pers. C/ vērsās Vidzemes rajona tiesā ar prasību pret /pers. B/ par kopīpašuma sadali, kurā lūgts sadalīt nekustamo īpašumu ar kadastra numuru /numurs A/, kas atrodas /adrese/ nododot prasītāja atsevišķā īpašumā zemes gabalu 2,0 ha platībā ar kadastra apzīmējumu /numurs B/un daļu no zemes gabala 5,5 ha platībā ar kadastra apzīmējumu /numurs C/saskaņā ar SIA "METRUM" izstrādāto zemes sadales plānu.

Prasībā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[1.1] Saskaņā ar 1985.gada 15.novembra testamentu, 1997.gada 19.jūnija Gulbenes rajona tiesas spriedumu un 2017.gada 24.maija mantojuma apliecību prasītāja īpašumā ir ¾ domājamās daļas no nekustamā īpašuma ar kadastra numuru /numurs A/, kas atrodas /adrese/, kas sastāv no zemes gabala ar 6,5 ha platībā ar kadastra apzīmējumu /numurs A/, uz kura atrodas dzīvojamā māja ar kadastra apzīmējumu /numurs D/, kūts ar kadastra apzīmējumu /numurs E/, šķūnis ar kadastra apzīmējumu /numurs F/, šķūnis ar kadastra apzīmējumu /numurs G/, šķūnis ar kadastra apzīmējumu /numurs H/, ateja ar kadastra apzīmējumu /numurs I/un otra zemes gabala 2,0 ja platībā ar kadastra apzīmējumu /numurs J/.

[1.2] ¼ domājamās daļas īpašniece zemesgrāmatā ir ierakstīta /pers. D/, kura mirusi , bet viņas īpašuma daļas saskaņā ar mantojuma apliecību ir mantojis /pers. B/, kurš savas īpašumtiesības nav nostiprinājis zemesgrāmatā. /pers. B/ savu dzīvesvietu deklarējis nekustamajā īpašumā, dzīvo tur un izmanto nekustamo īpašumu savām vajadzībām.

[1.3] Ir izveidojies kopīpašums, no kura ¾ domājamās daļas pieder prasītājam un tā kā viņš nevēlas palikt kopīpašumā, tad /pers. B/ izsūtījis priekšlikumu labprātīgi sadalīt kopīpašumu atbilstoši tā vērtībai un proporcionāli katram piederošajām domājamām daļām. Atbildi nav saņēmis.

[1.4] Prasītājs atsaucoties uz Civillikuma 1067., 1074., 1075.pantu norāda, ka katrs kopīpašnieks var katrā laikā prasīt dalīšanu.

[1.5] Prasītājs norāda, ka nekustamā īpašuma kopīpašumu ir iespējams sadalīt reālās daļās. Ar SIA "LATIO" starpniecību prasītājs noskaidrojis nekustamā īpašuma tirgus cenu, kas ir 28 000 EUR, tajā skaitā:

- zemes gabala 6,5 ha platībā ar kadastra apzīmējumu /numurs C/tirgus cena ir 12000 EUR;
- zemes gabala 2,0 ha platībā ar kadastra apzīmējumu /numurs B/tirgus cena ir 11 000 EUR;
- dzīvojamās mājas ar kadastra apzīmējumu /numurs K/un palīgēku tirgus vērtība ir 5000 EUR.

[1.6] Prasītājs norāda, ka nekustamo īpašumu ir iespējams proporcionāli tirgus cenai un katram kopīpašniekam piederošajām domājamajām daļām sadalīt šādi:

- nodot prasītāja īpašumā zemes gabalu 2,0 ha platībā ar tirgus cenu 11 000 EUR
- Sadalot zemes gabalu 6,5 ha platībā un nododot no tā zemes gabalu 5,5 ha platībā prasītāja atsevišķā īpašumā;
- /pers. B/ atsevišķā īpašumā nodot mājīpašumu 5000 EUR vērtībā un no 6,5 ha zemes nodalīto 1,0 ha zemes, uz kā atrodas mājīpašums un palīgēkas.

Zemes sadales plānu ir sastādījis SIA "METRUM" speciālists pēc prasītāja pasūtījuma.

[1.7] Prasība pamatota ar Civillikuma 1067, 1074., 1075.pantu.

[2] Atbildētājs/pers. B/ iesniedzis tiesai rakstveida paskaidrojumus, kuros norāda, ka iesniegto prasību atzīst un piekrīt, ka prasītāja atsevišķā īpašumā no nekustamā īpašuma /adrese/, tiek nodots zemes gabals 2,0 ha platībā un daļa no 6,5 ha lielā zemes gabala 5,5 ha platībā. Piekrīt, ka sadalot minēto nekustamo īpašumu, viņa /pers. B/ atsevišķā īpašumā no nekustamā īpašuma/adrese/, tiek nodota dzīvojamā ēka, palīgēkas un 1,0 ha liels zemes gabals ēku uzturēšanai.

[3] Tiesas sēdē prasītāja pilnvarotais pārstāvis zvērināts advokāts G.Sīmanis prasību uzturēja un papildus prasībā norādītajiem apstākļiem un argumentiem paskaidroja, ka prasībā nav lūgts izbeigt kopīpašumu, jo izstājoties no kopīpašuma to sadalot, kopīpašums tiek izbeigts. Papildus apmierinot prasību lūdz piedzīt no atbildētāja samaksātos tiesas izdevumus, samaksāto valsts nodevu 100 EUR, izdevumus par advokāta palīdzību 270 EUR, un 199,37 EUR, jeb 1/4 daļu no 797,55 EUR izdevumiem par rakstveida pierādījumu iegūšanu (416 EUR maksājums SIA "METRUM" par nekustamā īpašuma sadales plāna izstrādāšanu, 23,55 EUR par izziņas iegūšanu no Valsts zemes dienesta, 358 EUR maksājums par nekustamā īpašuma novērtēšanu).

Atbildētājs/pers. B/ tiesas sēdē papildus saviem rakstveida paskaidrojumiem norādīja, ka neko pats tiesai nav prasījis, ja prasītājs gribēja dalīt mantu, tas arī lai maksā.

Motīvu daļa

[4] Noklausoties prasītāja pilnvarotā pārstāvja un atbildētāja paskaidrojumus tiesas sēdē, iepazinusies ar lietas materiāliem, tiesa atzīst, ka prasība

par kopīpašuma izbeigšanu ir apmierināma.

[4.1] Kā redzams no lietas materiāliem pievienotā zemesgrāmatu nodalījuma noraksta (lietas 7.lapa), prasītājam /pers. C/ pieder ¾ domājamās daļas no nekustamā īpašuma /adrese/, kadastra numurs /numurs L/, kas sastāv no zemes gabaliem 8,5 ha, t.sk. lauks. izm. zeme 6,2 ha, meži 2,1 ha. Izpildot kadastrālo uzmērīšanu, zemes īpašuma kopplatība var tikt precizēta. Pirmā zemes gabala ar Nr. 5048.05.0008. platība 6,5 ha, otrā zemes gabala ar Nr. 5048.06.0004. platība 2,0 ha. Uz pirmā zemes gabala atrodas dzīvojamā māja ar kopējo platību 141,1 kvm., t.sk. dzīvojamo 50,0 kvm. un piecas saimniecības ēkas. /pers. D/ pieder ¼ domājamās daļas no nekustamā īpašuma. Saskaņā ar Gulbenes rajona tiesas 1997.gada 19.jūnija spriedumu (lietas 11.lapa) /pers. B/ ir apstiprinātas mantošanas tiesības uz /pers. D/, mirušas 1996.gada 18. aprīlī, mantojumu.

[4.2] Civillikuma 1074.pantā noteikts, ka nevienu kopīpašnieku nevar piespiest palikt kopīpašumā, ja vien tā nodibināšanas noteikumi nerunā tam pretim; turpretim katrs kopīpašnieks var katrā laikā prasīt dalīšanu.

[4.3] Civillikuma 1075.pants noteic, ja 1074.pantā norādītā dalīšanas gadījumā kopīpašnieki nevar vienoties par tās veidu, tad tiesa, raugoties pēc dalāmā priekšmeta īpašībām un lietas apstākļiem, vai nu piespriež katram no kopīpašniekiem reālas daļas, uzliekot, kad vajadzīgs, viena daļai zināmus servitūtus par labu otra daļai, vai atdod visu lietu vienam kopīpašniekam, ar pienākumu samaksāt pārējiem viņu daļas naudā, vai noteic lietu pārdot, izdalot ieņemto naudu kopīpašnieku starpā, vai arī izšķir jautājumu ar lozi, it īpaši tad, kad jāizšķir, kam no kopīpašniekiem paturēt sev pašu lietu un kas no viņiem apmierināms ar naudu.

[4.4] Saskaņā ar prasītāja tiesai pieteikto prasījumu prasītājs lūdz sadalīt nekustamo īpašumu /adrese/, nododot prasītāja atsevišķā īpašumā zemes gabalu 2,0 ha platībā un daļu no zemes gabala 5,5 ha platībā, saskaņā ar SIA "METRUM" izstrādāto zemes sadales plānu.

[4.5] Atbildētājs savā rakstveida paskaidrojumā tiesai norādījis, ka piekrīt, ka prasītājs atsevišķā īpašumā no nekustamā īpašuma /adrese/ tiek nodots zemes gabals 2,0 ha platībā ar kadastra apzīmējumu /numurs M/un daļa no 6,5 ha lielā zemes gabala 5,5 ha platībā. Piekrīt, ka sadalot minēto nekustamo īpašumu, viņa /pers. B/ atsevišķā īpašumā no nekustamā īpašuma /adrese/tiek nodota dzīvojamā ēka, palīgēkas un 1,0 ha liels zemes gabals ēku uzturēšanai. Šādu paskaidrojumu atbildētājs uzturēja arī tiesas sēdē.

[4.5] Tā Zemes ierīcības likuma 14.pantā noteikts, ka zemes ierīcības projekta izstrādi kopīpašumā esošas zemes vienības sadalīšanai atsevišķos īpašumos ierosina visi tā kopīpašnieki vai kāds no viņiem, lai sev piederošo domājamo daļu nodalītu atsevišķā īpašumā. Minētā likuma 15.panta pirmā daļa noteic, ka kopīpašnieki nevar pieprasīt kopīpašumā esošas zemes vienības sadalīšanu reālās daļās, ja atdalāmā projektētās teritorijas daļa neatbilst vietējās pašvaldības teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem, kā arī citos normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.

Ievērojot minēto tiesību normu regulējumu, tiesai, lai izdarītu secinājumus par to, vai zemes gabala sadalījums atbilst attiecīgās pašvaldības teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem, ir nepieciešams iesniegt zemes ierīcības projektu. Prasītājs tiesai ir iesniedzis Gulbenes novada domes 07.03.2018. Zemes ierīcības projekta izstrādes nosacījumus un tam pievienoto Zemes vienības sadales projektu (lietas 63.-65.lapa), no kura redzams, ka zemes vienības ar platību 6,5 ha, ar kadastra apzīmējumu /numurs N/zemes vienības daļa 5,5 ha platībā piekrīt /pers. C/. Otra daļa, kurā ietilpst ēkas ar pagalmu un lauksamniecības zeme 1,0 ha platībā piekrīt nenokārtotajai mantojuma daļai. Prasītājs iesniedzis nekustamā īpašuma sadales projektu, kuru sastādījis mērnieks /pers. F/ (lietas 61.lapa), kurā redzams, ka "A" ir nekustamā īpašuma daļa, kura pēc sadales projekta piekrīt /pers. C/ un kurā ietilpst 2,0 ha zemes gabals, 5, 5 ha zemes gabals un "B" nekustamā īpašuma daļa, pēc sadales piekrīt nenokārtotajai mantojuma daļai (atbildētājam /pers. B/), kurā ietilpst dzīvojamā ēka un palīgēkas un 1,0 ha liels zemes gabals ēku uzturēšanai.

Atbildētājs tiesai savus nekustamā kopīpašuma sadales veidus nav iesniedzis, rakstveidā norādījis, ka prasību atzīst un piekrīt prasītāja norādītajam sadales veidam, arī tiesas sēdē atzina prasību.

[4.6] Saskaņā ar tiesu prakses apkopojumu "Kopīpašums" un saskaņā ar Civillikuma 1074. un 1075.pantu tiesai ir jālemj par šajā likumā paredzēto kopīpašuma izbeigšanas veidu.

[4.7] Ņemot vērā, ka minētais tiesu prakses apkopojums noteic, ka tiesas pienākums ir apspriest visus kopīpašnieku ierosinātos kopīpašuma sadalīšanas veidus. Sadalīšanas veidu tiesa izvēlas, izvērtējot kopīpašnieku savstarpējās attiecības, dalījuma iespējamību un konkrēto situāciju, kā arī izvērtējot dalāmā objekta saimniecisko nozīmi, tā īpašības un kopīpašumu interešu pamatotību, ņemot vērā iepriekšminētos tiesas secinājumus par kopīpašnieku piedāvātajiem kopīpašuma izbeigšanas veidiem, tas ir, prasītāja piedāvāto kopīpašuma izbeigšanas veidu –sadalot nekustamo īpašumu proporcionāli tirgus cenai un katram kopīpašniekam piederošajām domājamajām daļām, un Civillikuma 1075.pantā noteiktos kopīpašuma dalīšanas veidus, tiesa atzīst, ka ir iespējams realizēt prasītāja norādīto nekustamā īpašuma kopīpašuma izbeigšanas variantu.

Tiesa no lietas materiāliem negūst citu pamatojumu, lai izbeigtu kopīpašumu starp kopīpašniekiem nosakot citu Civillikumā paredzēto nekustamā īpašuma izbeigšanas veidu, prasītājs citus veidus prasībā nepiedāvā, kas būtu pamatoti ar rakstveida pierādījumiem, savukārt atbildētājs tiesai nav iesniedzis savus priekšlikumus, kā arī neizsaka iebildumus pret prasītāja piedāvāto kopīpašuma izbeigšanas veidu un tam piekrīt. Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka prasītāja piedāvātais kopīpašuma izbeigšanas veids- nekustamā īpašuma sadalīšana starp kopīpašniekiem ņemot vērā nekustamā īpašuma tirgus cenu un katra kopīpašnieka piederošās domājamās daļas - atbilst kopīpašnieku interesēm, ņemot vērā, ka atbildētājs arī izmanto un dzīvo mājīpašumā, izmanto palīgēkas, līdz ar to arī nepieciešama zeme mājīpašuma un palīgēku uzturēšanai.

Vadoties no minētā, tiesa atzīst, ka prasība par kopīpašuma sadali ir apmierināma.

[5] Apmierinot prasību par kopīpašuma izbeigšanu, saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu un 44.panta otro daļu no atbildētāja par labu prasītājam ir piedzenami tiesas izdevumi samaksātā valsts nodeva 100 EUR (lietas 6.lapa), izdevumi par advokāta palīdzības samaksu 270 EUR (lietas78.lapa) un izdevumi, kas saistīti ar rakstveida pierādījumu iegūšanu (par zemes ierīcības projekta sastādīšanu valsts zemes dienesta izziņas saņemšanu, nekustamā īpašuma novērtēšanu (lietas 68.-77.lapa))- kā to lūdza prasītāja pilnvarotais pārstāvis 199,37 EUR apmērā, kas sastāda ¼ daļu no izdevumiem, tas ir kopā 569,37 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu papildus no atbildētāja ir piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma, pavēstu un citu dokumentu nosūtīšanu. Kā izriet no lietā esošās izziņas kopējie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi sastāda 3,74 EUR, kas piedzenama no atbildētāja par labu valstij.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmajā daļā noteikts, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Iesniedzot prasības pieteikumu tiesa prasītāju daļēji atbrīvojusi no valsts nodevas samaksas valsts labā, nosakot valsts nodevas apmēru 100 euro. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.pantu, 34.panta pirmās daļas 1.punkta „c" apakšpunktu , par prasību par kopīpašuma sadali maksājama valsts nodeva 964,35 EUR.

Tiesa atzīst, ka ņemot vērā atbildētāja paskaidrojumus tiesas sēdē par to, ka viņš esot invalīds, kā arī apstākli, ka tiesas sēdē atbildētājam tika skaidrots, ka viņš var lūgt valsts nodrošināto juridisko palīdzību, ja viņš ir trūcīga vai maznodrošināta persona, ko viņš arī esot izmantojis, ņemot vērā paša atbildētāja norādīto, ka viņam nav līdzekļu, līdz ar to arī viņš nav lūdzis neko dalīt, nav nokārtota zemesgrāmata, iespējams atbrīvot atbildētāju no valsts nodevas samaksas valsts labā 864,35 EUR apmērā par iesniegto prasības pieteikumu pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97., 189.-193., 204.[1] pantu, tiesa

nosprieda:

apmierināt /pers. C/ prasību.

Izbeigt kopīpašumu uz nekustamo īpašumu/adrese/, reģistrētu Daukstu pagasta zemesgrāmatu nodaļas nodalījumā Nr./Numurs/, kadastra Nr./numurs L/, un sadalīt to, nosakot, ka zemes gabals 2,0 ha platībā ar kadastra numuru /numurs M/un daļa no zemes gabala 55,ha platībā ar kadastra apzīmējumu /numurs N/nododama /pers. C/, personas kods /personas kods/, atsevišķā īpašumā un nekustamā īpašuma daļa – 1 ha liels zemes gabals ar kadastra apzīmējumu /numurs N/un uz tā esošā dzīvojamā ēka un palīgēkas, nododama atsevišķā /pers. B/, personas kods /personas kods/, īpašumā. Nekustamais īpašums ar kadastra numuru /numurs L/, kas atrodas /aderese/ tiek sadalīts saskaņā ar 25.04.2018. Nekustamā īpašuma sadales projektu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts nodevu 100 EUR, advokāta izdevumus 270 EUR, ar lietas vešanu saistītos izdevumus 199,37 EUR, kopā 569,37 EUR (pieci simti sešdesmit deviņi *euro* 37 centi).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,74 EUR (trīs euro 74 centi), kas iemaksājami Tiesu administrācijas kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, saņēmējs Tiesu administrācija, NMR 90001672316. Maksājuma apliecinošs dokuments iesniedzams Vidzemes rajona tiesas kancelejā.

Atbrīvot /pers.B/no valsts nodevas samaksas valsts labā 864,35 EUR.

Noteikt /pers.B/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma pieejamības dienas – 2018.gada 23.novembra Vidzemes apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Vidzemes rajona tiesā.

Tiesnese R.Medne